

ЦАРЬТЪ НА ЗЛАТНАТА РЪКА

отъ Джонъ Ржскинь

ГЛАВА ПЪРВА

Какъ Господиень Студениятъ вѣтър посети Чернитъ братя.

Въ страната Щирия имаше една много богата долина, която бѣ заобиколена отъ всички страни съ голѣми скалисти планини, върховетъ на които винаги бѣха покрити съ снѣгъ. Отъ върховетъ на тѣзи планини изтичаха много рѣки. Една отъ тѣзи рѣки отиваше на западъ и водитъ ѝ падаха отъ много висока скала. Тази скала бѣше толкова висока, че когато слънцето залѣзваше и всичко потъташе въ мракъ, водитъ на рѣ-

тя се нахранваха, затова ядѣше малко, тѣй като братята му никакъ не мислѣха за него. Единственото нѣщо, което той получаваше отъ тѣхъ въ достатѣно количество, бѣха лошитѣ думи, съ които постоянно го ругаеха.

Така продължаваше много време, докато дойде едно страшно лошо лѣто, което изсуши всичко около златната долина. Житото даде малко, сѣното изсѣхна преди да бѣде покосено, плодовѣтъ бѣха малко и безвкусни; добитѣтъ измираще отъ гладъ и суша. Настана ло-

ката още свѣтѣха и отдалечъ приличаха на течащо злато. Затова народътъ я наричаше Златната рѣка. Но нека не ви оудва това, че нито една отъ тѣзи рѣки не минаваше презъ долината, която се намираще между планинитѣ. Всички рѣки протичаха отъ другата страна на планинитѣ и минаваха презъ широки полета и голѣми градове. Но облацитѣ, които се влачеха надъ снѣжнитѣ върхове и падаха ниско надъ скалитѣ, винаги напояваха долината съ благодатенъ дѣждъ, когато другаде суша и пекъ изгаряше земята. Житнитѣ класове тамъ винаги тежѣха отъ плодъ, тревата растѣше буйна и висока, плодовѣтъ нависваха сочни и вкусни по дърветата, затова всички я наричаха Златната долина.

Земята въ тази долина се владѣше отъ трима братя — Шварцъ, Хансъ и Глюкъ. Двата по-стари братя, Шварцъ и Хансъ, бѣха много грозни хора. Тѣ имаха малки очи, голѣми бръчки по цѣлото си лице. Братята живѣха като даваха на другитѣ да обработватъ земята въ Златната долина. Тѣ убиваха всѣки, който не имъ донасяше пари, за да заплати за това, което бѣше обработвалъ. Убиваха дори и пойнитѣ птички, защото ядѣха зърната и плодовѣтъ. Убиваха всѣко живо същество, което не имъ даваше пари. Тѣ държаха много слуги, на които не плащаха нищо и които караха да имъ работятъ толкова много, докато станатъ негодни за работа. Тогава се скарваха съ тѣхъ и ги изгонваха безъ да имъ платятъ нищо. И затова било много чудно, ако при такава богата земя и при такъвъ начинъ на обработване, тѣ не бѣха богати. А тѣ бѣха много, много богати. Тѣхната кѣща бѣше пълна съ злато. Вѣпрѣки това тѣ не даваха нищо на беднитѣ. Никога не отиваха на черкова и много се сѣрдѣха, когато имъ искаха нѣщо за черковата. Тѣ бѣха толкова лоши, че народътъ ги наричаше чернитѣ братя.

Най-малкиятъ братъ, Глюкъ, не приличаше въ нищо на своитѣ братя. Той имаше повече отъ дванадесетъ години. Очитъ му бѣха сини, косата черна и лицето му свѣтло и хубаво. Той обичаше всички хора, птици и животни. Разбира се, че той не приличаше въ нищо на своитѣ братя — или да кажемъ по-добре — тѣ не приличаха по нищо на него. Тѣ го караха да готви, когато имаше нѣщо да се готви. Защото братята му се отнасяха така сурово и къмъ себе си, както и къмъ другитѣ хора, и затова у тѣхъ имаше много малко нѣщо за ядене. Глюкъ трѣбоваше сѣщо така да почиства цѣлата кѣща, да лѣска обушата на братята си и да мие сѣдовѣтъ. Той сѣдваше да се храни следъ като неговитѣ бра-

шо време, каквото никой не бѣше запомвалъ до тогава.

Само въ Златната долина плодородието бѣше както порано. Дѣждовѣтъ напоиха цѣлата земя, докато другаде капчица дѣждъ не падна. Слънцето заливаше цѣлата долина съ благодатнитѣ си лъчи, докато другаде всичко изпогори. Братята на Глюкъ пакъ напълниха хамбаритѣ си съ храна. И отъ всички страни наоколо идваха хора да купуватъ отъ тѣхъ жито, за да нахранятъ себе си и гладнитѣ си деца. Когато си отиваха, всички проклинаха Чернитѣ братя, защото тѣ имъ продаваха много скъпо жито. Тѣ искаха толкова пари отъ всѣкого, колкото си пожелаеха. И хората имъ даваха, защото никѣде не можеха да намѣрятъ храна. Беднитѣ, които не можеха да дадатъ толкова пари, колкото Чернитѣ братя имъ искаха, умираха отъ гладъ предъ вратата на кѣщата имъ, безъ отъ това да трепнатъ сѣрдцата на Чернитѣ братя.

Зима приближаваше. Настана студени дни. Веднажъ двамата по-стари братя казаха на Глюкъ:

— Сготви яденето и не оставяй никой да влиза въ кѣщи, нито пѣкъ нѣкой да вземе нѣщо. И излѣзоха.

Глюкъ седна близо до огъня, защото вѣнъ вальше силенъ дѣждъ и цѣлата кѣща бѣше мокра.

— Колко хубаво ще бѣде, мислѣше си Глюкъ, ако моитѣ братя повикатъ нѣкого да яде заедно съ тѣхъ. Сега, когато хората нѣматъ дори сухъ хлѣбъ да ядатъ, това за тѣхъ ще бѣде истинско щастие. А пѣкъ и моитѣ братя ще бѣдатъ радостни, ако повикатъ нѣкого да яде заедно съ тѣхъ.

Докато той си мислѣше това,

ЗИМА

Викнаха съсь смѣхъ децата: — Мамо, мамо, колко снѣгъ, ей, на Ленко по главата е направилъ бѣлъ калпакъ.

По стобора и на пруста и по старитѣ елхи, вижъ го, вижъ го, не престава все вали. вали, вали.

Съ колко радостъ и омая, мамо, мамо, съ колко пламъ, дѣдо Снѣжко ни дарява и ни вика и шепти:

— Изнесете си шейната, ей, дечица, тукъ навѣнъ, гдето има пакъ пѣрзалки, смѣхъ, закачки, вѣкъ и звѣнъ.

Николай Розалиевъ

единъ силенъ звукъ се чу вѣнъ, близо до вратата. Дали нѣкой желаше да влѣзе или това бѣше вѣтърѣтъ?

— Трѣбва да е вѣтърѣтъ, си каза Глюкъ, защото не прилича на човѣшки гласъ. Хората се боятъ толкова много отъ моитѣ братя, че не вѣрвамъ да има човѣкъ до вратата.

Но това не бѣше вѣтърѣтъ. Нѣкой стоеше вѣнъ. Изглежда, че има нѣкой, който не се бои

отъ неговитѣ братя — той удряше вратата бързо и настойчиво. Глюкъ отиде до прозореца и го отвори.

И остана много изненаданъ като видѣ единъ мѣничѣкъ човѣкъ, какъвто никога презъ живота си не бѣше виждалъ. Той имаше доста голѣмъ носъ и крѣгло, червено лице, съ което сякашъ духаше като вѣтъра. Очитъ му бѣха свѣтли. Косата му бѣше бѣла. Той бѣше високъ петъ педи и половина и носѣше на главата си шапка, висока колкото самия него, на върха на която имаше перо, дълго колкото самата шапка. Бѣше облеченъ съ голѣма черна дреха, толкова голѣма, че ако вѣтърѣтъ не я духаше и дигаше нагоре, тя би била четири пѣти по-голѣма отъ него.

Глюкъ остана толкова много изненаданъ отъ тази гледка, че не можа да продума нито една дума. Джуджето удари вратата отново, като викаше съ силенъ гласъ. После се обърна да улови дрехата си, която вѣтърѣтъ развѣваше далече задъ него. Като направи това, то се обърна отново и видѣ на прозореца малката златна главица на

Глюкъ, който стоеше още съ широко отворени очи и уста.

— О! — каза джуджето. — така не се посрѣща човѣкъ, който стои на вратата. Отвори. Азъ съмъ премръзналъ. Отвори ми да влѣза!

— Не мога, — отвѣрна Глюкъ тѣжно. Това не е по мое желание, но азъ наистина не мога.

— Защо не можешъ? — запита стариятъ човѣкъ.

— Не мога. Наистина, не мо-

га да ви пусна вѣтре. Моитѣ братя ще ме убиятъ, ако азъ само помисля да направя подобно нѣщо. Какво желаете?

— Какво желая ли? — отвѣрна сѣрдито джуджето. Азъ желая да влѣза вѣтре и да седна до огъня. У васъ гори такъвъ хубавъ огънь, отъ който никой не се ползува. Пусни ме да влѣза, казвамъ ти — само това искамъ — да се стопля...

Глюкъ бѣше подалъ главата си навѣнъ презъ прозореца толкова много, че самъ почна да усѣща силния студъ. Той се обърна навѣтре и видѣ хубавия огънь, който горѣше на огнището, и му стана много мѣчно, като си помисли, че той гори напразно, безъ нѣкой да може да се стопли на него.

— Той изглежда много премръзналъ, си каза Глюкъ. Азъ ще го пусна за малко вѣтре.

Глюкъ отиде до вратата и я отвори. И, когато малкиятъ човѣкъ влѣзе вѣтре, силенъ вѣтърѣтъ духна изъ цѣлата кѣща.

— Ти си добро момче, — каза джуджето. Не се плаши отъ своитѣ братя, азъ ще говоря съ тѣхъ.

(Следва)

Скъпа загуба за родната литература

Иванъ Кириловъ

Роденъ презъ 1876 година въ гр. Елена, той се помина на 26 декемврий 1936 год. въ гр. София.

Неговата внезапна смъртъ опечали всички, които познаваха голѣмото му творчество. Иванъ Кириловъ е написалъ много книги за възрастни — стихове, разкази, повести, романи и драми. Написалъ е нѣколко книги и за малкитѣ, които сж едни отъ най-хубавитѣ въ нашата детска литература.

Иванъ Кириловъ бѣ единъ отъ първитѣ, които дадоха ценното си сътрудничество на нашия вестникъ. Той написа за първия брой на „Славейче“ разказчето „Тѣга по старото гнѣздо“, което обеща, че ще продължи, като опише живота на птичкитѣ въ топлиѣ страни и тѣхното завръщане презъ пролѣтѣта въ старото гнѣздо. Но неочакваната му кончина, му попрѣчи да изпълни даденото обещание.

Миръ на душата му!

НАШАТА КРАВА

Съ бавна, хубава походка, съ погледъ приветливъ и мекъ, тя е умна, тиха, кротка, тя е чиста като снѣгъ!

Млѣко всѣкога ни дава: неусѣтно да растемъ, да сме весели и здрави, ширни ниви да оремъ!

Нашта крва бѣлосива е родена за добро: като майка най-грижлива храни цѣлия ни домъ!

Ненчо Савовъ

ВЕСТНИКЪ НА ЖЕНАТА

е най-добриятъ вестникъ за майкитѣ. Отъ него тѣ ще научатъ да възпитаватъ правилно своитѣ деца, да имъ готвятъ гости, да шиятъ хубави дрешки и пр. Майки, абонирайте се за „ВЕСТНИКЪ НА ЖЕНАТА“! Излиза всѣка седмица въ 8 голѣми страници, съ богатъ литературенъ, домакински и моденъ материалъ. Отдѣленъ брой 4 лева. Годишенъ абонаментъ 160 лева, заедно съ книги-премии отъ 25 печатни коли. Полугодишенъ — 80 лева. Записватъ се абонати за второто полугодие.

Иванъ Кириловъ

ГДЕТО СЪМЪ РОДЕНЪ

Гдето и да бѣда, не мога да забравя родното си мѣсто.

То ми е разтухата въ почивка. Сгушено въ кръшна пава на сѣвчестъ Балканъ, моето родно село — се крие отъ погледа на пѣтника. Вечеръ мълнежѣтъ на бистроструйни потоци го приспива. Сутринъ го разбуджа дивенъ хоръ на безгрижни птички, сякашъ отвредъ се събрали, една друга да се надпѣватъ. Клюмне ли задъ стрѣменъ ридъ уморено слѣнце, дебела сѣнка престила китно ливаде и буйни градини. Спотаяватъ се низки хижки низъ клонати овошки — и изъ осойни долини проехтыва вълшебната пѣсенъ на побачимъ Балканъ.

Балканътъ е ту намѣнатъ въ снѣжна кабаница зиме; ту ведъръ и гордъ, възправилъ чело въ небеса, презъ лѣто.

Загасне ли вечеръ сетенъ лѣчъ въ небето — невидима рѣка се протѣга изъ тъмно усое; притваря двери следъ двери, докато прихлупи и надъ пролома тъмни канати. Тогазъ черковното клепало възвестява настана вечеръ...

... Извишили тополи край черковенъ дворъ тихо зашепватъ вечерна молитва, и по каменния мостъ, що води за черква, се откъкватъ бавно измѣрени стѣпки на бѣлобродъ клисаръ. Той единѣкъ чака да трепнатъ звездни сѣдѣнки въ

небето. Че по звезди времето познава и пролукиѣ на село гадае.

Утро.

Неочаквалъ сутринъ клисарѣтъ да изгрѣ зорница, първи възвестява съ черковното клепало, че работенъ день е настѣпилъ и съ благословъ хората разбуджа.

... И ето: тукъ се отваря тежка порта заключена — и трискрибучатъ запрѣгнати кола. Тамъ по друми издрѣкватъ рала и мотики. Оттатѣкъ прозвѣнтятъ менци, що ранобудна невѣста е нарамила да налѣй вода отъ стубелъ. Зачува се проточено мукане на телница, сякашъ подканя стопанка да я издои. Разкрѣкали се кокошки, гратчатъ гжски. Нѣкъде пеленакъ се разплакалъ, че майка

му го нарма въ люлка, тръгнала къмъ нива... И раздвижва се пробудено село за нови грижи и нови трудове.

Всѣки преди на работа да тръгне, съ кръстъ осѣня чело и гърди, че е доживѣлъ ясенъ день. Презъ ношъ какво е ставало въ село, не се знай. Че нощемъ вѣнъ отъ кѣщи не се излиза: Нощемъ зли духове бродятъ до пѣтлено време и въ село се не ходи.

Въ трудъ и вѣра животъ се тамъ прекарва. Почитъ къмъ старитѣ и обичъ къмъ ближнитѣ топлятъ гърдитѣ на мало и голѣмо. Животѣтъ е приказка; а приказката е животъ.

И като приказка ми е на душата моятъ роденъ кѣтъ.